

Veronika Rubínková

PROKLETÁ A TAJEMNÁ MÍSTA

ČECH A MORAVY

Veronika Rubínková

PROKLETÁ
A TAJEMNÁ
MÍSTA

ČECH A MORAVY

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Veronika Rubínková
PROKLETÁ A TAJEMNÁ
MÍSTA ČECH A MORAVY

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 6809. publikaci

Odpovědná redaktorka Alice Zavadilová
Sazba a grafická úprava Martin Dubský
Obálka Jan Bartoň
Počet stran 200
První vydání, Praha 2018
Vytiskla tiskárna Tisk Centrum s.r.o.

© Grada Publishing, a.s., 2018
Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2018

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-271-0805-3 (ePUB)
ISBN 978-80-271-0804-6 (pdf)
ISBN 978-80-271-0647-9 (print)

OBSAH

Kapitola 1	CHRISTLHOF aneb POHÁDKA O POHÁDCE	7
Kapitola 2	NÁŘEK Z NITRA BÝČÍ SKÁLY	39
Kapitola 3	NACISTICKÉ OTISKY A SPÍCÍ TAJEMSTVÍ V LIBERECKÉM KRAJI A KRUŠNOHOŘÍ	73
Kapitola 4	KRVAVÁ KOMNATA	101
Kapitola 5	STOPY PŘÍŠER POLEDNÍCH	119
Kapitola 6	PROKLETÍ SEXUÁLNÍ DRAČICE	141
Kapitola 7	DÁVNÉ KLETBY ČESKÉHO ŠVÝCARSKA	153
Kapitola 8	TAJEMSTVÍ MOROVÝCH ŽEN	169
Kapitola 9	ZAPOVĚZENÉ POHŘEBIŠTĚ ČARODĚJNIC	191
	SEZNAM VYOBRAZENÍ	200

Stavení Christlhof neboli Pohádka u Čachrova nechvalně proslulo nejen tím, že na něm pobýval masový vrah Ivan Roubal, ale také svou temnou pověstí. Ta mu přisuzuje nejtěžší prokletí z úst čarodějnice, kterou právě kámenoval dav. Je jeho pochmurná historie následkem zlé kletby, nebo jde jen o nepodložené pověry?

Kapitola 1

CHRISTLHOF
aneb
POHÁDKA O POHÁDCE

Brečel bych. Přísahám bohu, nikdy jsem nebrečel! Ale teď mi tečou slzy a nejde to nijak zastavit, i když jsem chlap jako hora, to vám povim! Co já všechno už zažil! Takovej klid tady bejval – nikde nikdo, kam oko dohlédlo jenom pole a les. Sice na žrádlo nebylo, ale zas jsme měli dobytek a pašovali, co se dalo. A to se pak prodalo ve Strážově. Však sousedi nás nikdy nenechali ve štychu. Ani tehdy, když Hitler vyhlásil ten protektorát! Riskovali, furt jsem jim to říkal, ale nedali si říct. Ani já ne. To víte, osm hladovejch krků je osm hladovejch krků a já je nějak musel uživit. A tak se tu vesele pašovalo dál, co nám síly stačily. A všichni jsme drželi při sobě, to vám povídám – všichni!

Třeba takovej Jarďa, to byl prima kluk. Jednou vedl v noci krávu od nás do Strážova, a co se mu nestane – četník na něj bafnul přímo u města! Co měl chudák dělat? Měl tak nahnáno, že si skoro cvrnknul do gátí! A prej taky že jo, jak mi pozdějc vyprávěl. Chá! Ale tady byli četníci lidi, i když byla válka. Ne jako jinde, tady se lidi nestříleli, ale pomáhali si! Takže Jarďovi se ta kráva šprajcla rovnou u cesty a odmítala pochodovat dál. A tak mu ten četník povídá: „Hele, kluku jedna, buď tě rovnou seberu, nebo ti s ní pomůžu.“ Pak mávne rukou a říká: „Ále, víš ty co, to by zas bylo papírování! Na to nemám nervy.“ A pomoh mu s ní až do města! Kdepak pakáž! Dobří lidé tu byli a Strážovští při sobě drželi jako židovská víra! Proto bych teď plakal, až bych skoro i řval: „Kde sakra jste, vy všichni dobří sousedé? Kam jste se poděli?“

„Pantáto, ty kliky taky stojej za zvážení.“

Koukám na souseda, se kterým jsem ještě nedávno handloval dobytek a vejce, jak si drže šroubuje naše nový kliky ze dveří. Dal jsem mu tehdá dobrou cenu, dokonce jsem i dost slevil, protože vim, že má chudák deset dětí. Byl mi tehdá ohromně vděčnej! Jenže ty doby jsou dávno zapomenuté. Čím víc toho dobra člověk vyšle, tím víc to ostatní pokládaj za samozřejmost. Od lidí nemůžete čekat vděk. Scheisse! Teď mi tu šmejdí po baráku, moje žena se krčí v koutě, tiskne k sobě ubřečený děti a vyděšeně sleduje, jak nám vynášej i poslední peřinu z baráku. Pohledem těká z něho na mě, jako bych mohl něco udělat. Jenže co můžu dělat? Jakmile se pohnu,

všecky nás tu postřílel jako špačky! Braňte se, když Hitler prohrál válku a naše národnost hovoří svoje. Já to nechtěl. Já ne. I když jsem Němec, vždycky jsem miloval Čechy. A nakonec díru v zadku máme všichni stejnou, ne? Kolik strážovských Židů jsem u nás ukryl? Kolik jsem ukryl partyzánů? Dal jsem dobra, co to šlo. A teď nemám nic. Dokonce i srdce mi puklo. Zbyla mi jen prázdná náruč a jedny starý rozpadlý boty. Ti, se kterými jsme společně klábosili v krčmě, mě odsud ženou jako psa. Ale proč? Copak já někomu způsobil smrt? Zabil jsem snad někoho? Nezůstal jsem věrný české vlajce i v nejtemnějších dobách? Čert aby to tu všechno vzal! Proklínám tohle stavení. Když nepřineslo štěstí mně, tak ať nikomu!

BLAIR WITCH PO ČESKU aneb PROKLETÍ POHÁDKY

Je skoro půlnoc. Skrže sevření mraků probleskuje přiškrcený paprsek měsíce. *Co chvíli bude pršet a tady na Šumavě není radno si zabrávat*, pomyslí si stařena a odloží košík do trávy. *Je skoro půlnoc, hodina škrticů, šediváků, rusalek a všelijakých potvor, a ty, náno pitomá, tu sbíráš bylinky, jako bys to nemohla udělat v poledne!* V duchu si zanádvává a pak se pokřižuje. Ví sama nejlíp, že jinak než o půlnoci to nejde. Jednak se o tom píše ve starém bylinkáři, který zdědila po své prabábě, za druhé to na lidi působí daleko přesvědčivěji než nedělní kázání pana faráře.

Mnozí ji mají za čarodějnici. Stejně jako její bábu i prabábu, ale ji to nijak nevzrušuje. Ostatně, proč by mělo? Lidé toho napovídají! Už dávno je zvyklá na zlé jazyky. Kdepak, přílišný pakt s lidmi nikdy nic dobrého nepřinesl. Proto se jim také vyhýbá, jak může. Když někdo přijde s prosbou o pomoc, to je jiná. Pak ráda pomůže. Dělal by všechny ženy jejího pokolení, co jen pamatovala. Smutné na tom je, že také všechny skončily opuštěné na samotě daleko od vesnice, stejně jako teď ona. Jistě. I ona bývala mladou holkou. A dokonce velice pěknou! Jenomže to už odvál čas.

Znaveně se posadí na pařez a maličko se zasní. Bývaly doby, kdy se tady proháněla veselá a bezstarostná. Usměje se, když jí před očima vytane obraz malého copatého děvčete. Bylo jí sotva šest let, když ji prabába vzala poprvé v noci do lesa na bylinky. S dětskou zvědavostí se pořád na něco vyptávala, až to chudák prabába nevydržela a vlepila jí pohledek.

„Copak nevíš, že se tady v noci prohánějí různé živoly, které není radno upoutat svým křikem?“ zašeptala, jako by se bála, že se spící les skutečně probudí.

Zavrtěla hlavou a z očí jí vyhrkly slzy jako hrachy, protože prabábu pamatovala vždycky jako mírnou usměvavou babičku v šátku, která ji nade vše milovala. *„Nebřeč, tím ničemu nepomůžeš.“* řekla prabába smířlivěji. A pak se posadila zrovna na tenhle pařez a začala jí vyprávět neuvěřitelné příběhy o všech těch *stříbrňácích* a *šedivácích*, co se prohánějí po lesích a škrťí pocestné, o divoké honbě a bludném lovcí, který roztrhá všechno, co mu přijde do cesty, o krvelačných

světýlkách, co člověka zaživa rozsápají, až se tak bála, že se z toho počurala. Ano, proč by to nepřiznala, počurala se strachy!

Dnes už ví, že to žádné povídačky nejsou, a proto se musí chovat tiše. Jen nasbírá potřebné bylinky, aby se ten nebohý synek mlynářky uzdravil. Je chudinka takový celý neduživý už odmalička a ona nemá srdce jí říct, že bylinky mu život jen prodlouží, ale nezachrání.

Svět je někdy kruté místo a ty nejlepší si pánbůh bere vždycky nejdřív, pomyslela si smutně. Ale co už, život je takový a ona musí splnit svoje poslání. Pomalu se zvedne, uchopí košík a pokračuje v cestě až na mýtinu, kde roste bílý devětsil. Ten tu jeho neduživost aspoň na chvíli otupí. Když se za ní zavře les, je už skoro ráno. Poslední rusalka proběhne přes paseku a zmizí v mlžném oparu, který se válí mezi stromy.

O dva dny později ještě před rozbřeskem bábu něco probudí. Je už stará a nedoslychá, a tak se chvíli snaží rozeznat zvuky vycházející z jejího dvorku. Je to snad hladová kravka, která už volá po pastvě? Ne, tohle nezní jako bučení, spíš jako štěkot psů. Proboha, jen aby to nebyli vlci! Rychle odhodí peřinu a vklouzne do dřeváků. Popadne zástěru, kterou si uváže jen tak přes noční košili, na hlavu nasadí šátek a doklopýtá celá zmatená k oknu světnice, ze kterého je výhled na celý dvorek. Ne, nejsou to vlci. Je celá popletená. Její dvorek je plný lidí. Mají v rukou louče a křičí směrem k jejímu domku: „*Vylez, čarodějnice! Vylez, ty ďábelská babo! Nebo si pro tebe dojdeme.*“ Ještě před pár lety by zemřela hrůzou přímo na místě, ale je už stará, má své odžito. A smrti se nebojí. Ještě chvíli poslouchá nadávky, pak si mírně povzdechne a vydá se otevřít své vlastní smrti, o které nepochybuje.

Slunce zrovna vyšlo nad lesy. Topí se ještě v červácích, které by jindy na obloze vykouzlily překrásnou podívanou. Dnes po ní stékají jako krůpěje krve. Bába skučí bolestí, je celá pobitá. Staré šlachovité ruce má od hlíny, jak se snaží doplazit ke staré bříze, která zde roste od nepaměti, a po čele jí stéká proud potu a krve.

„Za kletbu, kterou jsi přivolala na Strážov a tím způsobilá obrovský požár a smrt několika lidí, ti ukládáme trest nejvyšší, ty stará čarodějnice! Ať tě pohltí peklo, ze kterého jsi vzešla!“ Vzduchem letí kámen a zasahuje ji do čela. Zachytí se o kmen břízy a vrávoravě se pokouší postavit. Další rána kamenem ji opět svalí k zemi. Bába nic neříká. Nemá už sílu. Nohy i ruce se jí třesou slabostí, rány na těle už ani necítí.

Stokrát se jim pokoušela vysvětlit, že žádný požár nepřivolala; nikdo ji nechce poslouchat. Jsou příliš rozzlobení, příliš plní nenávisti. Ví, že dav stojící před jejím stavením nechce rozmlouvat, ale lační po její krvi. Mlčí tedy a modlí se za rychlou smrt. Když jim dojdou kameny, vrhnou se na ni a začnou do ní kopat. Až pak ji milosrdný anděl zbaví vědomí. Znova sedí na paloučku se svou prabábou, která jí utírá slzy.

„Nic se neboj holka, nemáš se čeho bát. My jsme zvláštní, já, ty i tvoje bába. A byla i nebožka tvoje máma. Sbíráme bylinky a vaříme z nich lektvary, protože náš úkol je pomáhat. Umíme rozmlouvat s duchy a žijeme v souladu s přírodou, proto nám žádná světýlka ani stříbrňáci neuškodí. Oni poznají, kdo je dobrý a kdo zlý. A vědí, že bez nás by to na tom světě nešlo. Žijeme na zvláštním místě, kde naši předci měli starou svatyni. Víš, tam jak stojí náš domek, tak přesně tam.“

„A co tu ti předci dělali, babičko?“

„Inu, co by! Modlili se a dávali oběti svým bohům!“

„Oběti?“

„No třeba obilí, zrní, občas zařízli nějakého býčka.“

„Ale proč to dělali?“

„Aby je měli bohové rádi a neškodili jim.“

„Cožpak Bůh nemá rád nás všechny i bez obětí?“

Prabába se usmála: „Ale oni našeho Boha neznali,“ řekla a její obraz se rozplynul.

A zase tu byla vřava a ona uprostřed ní. Strašlivá bolest se zmocnila jejích údů a ovládl ji děs.

„Prosím, lidičky!“ zachroptěla.

„Jen zhyň, ty čarodějnice stará!“

Byla to mlynářka, kdo na ni s nenávisí křičel. „*Očarovala jsi mi syna, a teď zemřeš!*“

Bába zalapá po dechu. Od lidí se nedá nikdy nic dobrého čekat. Ať jim člověk pomáhá sebevíc, vždy za to zaplatí. Tihle lidé si nezaslouží, aby je litovala, když oni sami nemají zdravý úsudek a postrádají soucit! Nezaslouží slitování! Z posledních sil zvedne zkrvavenou ruku a roztřeseným prstem ukáže na dav. Pak vyřkne kletbu tak hrozivou, že všichni úlekem ztichnou:

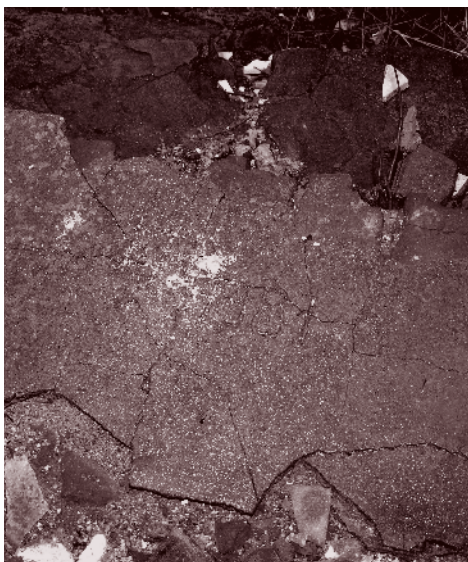
„Každý, kdo se jen přiblíží do těchto míst, nechť s brůzou raději uteče!“ začne chraptivým hlasem. *„A každý, kdo by se zde pokusil žít a hospodařit, nechť je navždy proklet po celé pokolení! Ať jeho rod vymře po meči i po přeslici. Mužů se zmocní duše mých rozzlobených předků, které tu na ně budou číhat ve zdech mého stavení. Ženy nechť zešílí a stejně tak i jejich děti, které se budou rodit neduživé jako mlynářčin syn! Ničeho tu nebude. Obilí se tu nebude rodit, dobytek onemocní, děti budou umírat a jejich matky zešílí žalem! Tak bude, dokud se tohle místo nerozpadne v prach!“*

Když duše odešla z jejího těla, bříza se zachvěla a její kmen se zbarvil do ruda. Bezvůlné tělo stařeny se lidem před očima změnilo v troud, který okamžitě vzplál plamenem tak mocným, že se suchem vyprahlá mýtina, na které domek stál, vmžiku ocitla ve výhni. Tak rychle, že lidé sotva stačili utíkat. A ještě jedna zvláštní věc se stala. Ačkoli okolní krajina lehla popelem, bříza, u které domnělá čarodějnice zemřela, zůstala plamenem nedotčená. Ochránila ji krev, kterou bříza ze stařeny vysála. Nad krajinou se setmělo a spustil se prudký liják doprovázený blesky a krupobitím. To právě kletba začala působit.

Příběh stavení Pohádka u Čachrova na Klatovsku je poměrně hodně známý. Nedávno zesnulý sériový vrah Ivan Roubal zde nějaký čas žil a údajně právě tady začal svůj vražedný kolotoč. Jeho sousedem byl totiž jistý František Heppner, který krátce po seznámení s ním zmizel i se svou přítelkyní neznámo kam. Podle nepodložených zvěstí jej měl Roubal zavraždit a pohodit prasatům, která zde choval. Ale tento čin mu nikdy nebyl prokázán, navzdory tomu, že krátce po jejich zmizení začal vesele rozprodávat jejich majetek. Dokonce ani policejní pátrání neodhalilo jakékoli stopy po lidských pozůstatcích na Pohádce ani v jejím okolí. Jelikož už je Roubal po smrti, pravdu se nedozvíme. Usuzovat lze jen z vyprávění pamětníků, kteří ponejvíce hovoří o jeho ledových očích a zvláštní, nepřístupné povaze, a z dopisu (který se mi náhodou dostal do rukou), jež napsal už z valdické věznice svému příteli, jehož jméno by bylo nepatřičné zmiňovat. V něm si stěžuje nejen na poměry ve věznici, ale i na společnost, ve které je nucen se pohybovat. A také na to, že jej lidé obviňují z činů, které vůbec nespáchal. Je však vidět, že si dal záležet nejen na rukopisu, ale i na tom, aby z textu vyplynula jeho nevina. Zůstává tedy sporné, zda se na Pohádce vraždilo, nebo ne. Často se také hovoří o tom, že dal své oběti sežrat čínskými prasatům, která zde choval, ale nálezy policie byly v této oblasti skoupé a našly se jen zvířecí kosti. Někteří záhadologové spekulují, že se Roubal ocitl v sevření temných sil, které zde na Pohádce panují a které ho snad přiměly i vraždit, ale to už je skutečně příběh do science fiction. Roubalovi bylo prokázáno dalších pět vražd, které se odehrály ještě před pobytem na Pohádce, a tak by v zajetí temných sil musel být už mnohem dříve.

Stejně známý a s kletbou přímo související je příběh rodiny Pangerlových, která zde podle pověstí působila dávno před Roubalem, a to údajně na přelomu 16. a 17. století. Tehdy zde prý vyrostly tři domky, z nichž nejmladší byl Christlhof – dnešní Pohádka. Štěstí jim toto bohem zapomenuté místo nepřineslo. Pangerlovi podle legend začali záhy záhadně vymírat,

a to dost podivným způsobem – muži se prý povětšinou oběsili, ženy zešílily. Což vedlo k dalším spekulacím o prokletí. Pohádku z tohoto důvodu navštívil už nespočet turistů a lovců duchů, ale nikdo nepřišel s žádným uspokojivým vysvětlením. Máme tu tedy prokleté stavení, záhadně vymřelou rodinu a ponuré pověsti, které nahání strach ještě dnes. Vítejte na Pohádce!

Roli babky kořenářky jsem své smyšlené čarodějnici v úvodu nepřidělila náhodou. Čarodějnice, která zde kdysi sídlila, mohla být skutečně jen pouhou bylinkářkou pomáhající lidem v okolí. Ovšem v roce 1828 měl přijít osudný požár, který místní dávali za vinu jejím čárům. Dál už to znáte.

Po internetu koluje v různých obměnách zpráva z dobového tisku, která je přisuzována podání Viléma Kudrličky. Tu se mi však nepodařilo dohledat ani v dobovém tisku, ani v jeho dílech, a proto si myslím, že jde o lidový folklor, který rozhodně z pera Viléma Kudrličky nepochází. Nejprve uvádím dotyčný text, pod ním už jen útržky z různých variací na místní vyprávění.

Údajná citace z dobového tisku:

Když se vydáte směrem na Bradné, západně od této obce narazíte na „Pohádku“. Cesta tu náhle končí a zvedá se příkře nahoru. Na konci lesa stála malá, stará a prázdná chatrč, z níž každý strach měl, protože vypadala strašidelně. Jediná vlaštovka zde nehnízдила, jen v noci okolo stavení létal netopýr. Jednoho dne však mělo stavení nového obyvatele. Nastěhovala se sem ošklivá a protivná jedovatá babice, jejíž zuby jako mlýnské kameny vypadaly. Kdo ji jednou potkal, dalšímu setkání raděj se vyhnul. Vypráví se, že kdo se pozdě večer v okolí chatrče objevil, viděl a slyšel podivné věci.

Přes den čarodějnice pomáhala, ale s přibývajícím soumrakem se vše zhoršovalo. Někomu dovedla lásku přičarovat, jinému zas lektvar na lásku nešťastnou uvařila. Dokonce i amulety proti ohni obstarávala. To se také christolhofské čarodějnici stalo osudným.

12. května 1828 byl ve Strážově velký požár, při němž většina stavení lehla popelem. Každý si myslel, že za vše může christolhofská čarodějnice. Lidé se rozhodli, že její vinu potrestají. Došli na Pohádku, čarodějnici z chatrče vyhnali, obstoupili ji a spálili jí, ať se vrátí zpátky do Perkrajenštajnu a házeli na ni kameny. Zkrvavená čarodějnice obejmula břízu, která u chatrče rostla, a ta vpila její krev. Od těchto dob měla tato bříza krvavě zbarvené dřevo. Její tělo poté hodili do chatrče a tu zbourali.

Na Šumavě je víc záhadných míst. Jedním z nich je samota Pohádka nad Čachrovem, jejíž obyvatelé (muži, ženy, děti) byli po třicetileté válce loupeživými rytíři vyvražděni. Od té doby je prý to místo prokleté.

Poprvé kletba zřejmě udeřila krátce před druhou světovou válkou. Sedlákův nádeník si povšiml zvláštního světla ve sklepe. Šel se tam podívat a prý se tak vyděsil, že službu okamžitě ukončil a raději se z kraje odstěhoval. Pak se kletba ozvala znovu během války. U dvora ležela tehdejší hranice mezi protektorátem a Německem. Říšská policie zde zastřelila pašeráka, když dojednával černý obchod. Jeho přízrak se tam zjevoval ještě po válce, byl spatřen v letech 1946 a 1948.

Poslední hospodáři byli ze statku odsunuti, statek Pohádka změnil majitele. Je velmi zvláštní, že několik z nich tragicky zahynulo. V šedesátých letech se o kletbě začalo znovu hovořit. Vysvětlení podali poslední ze zbylých starousedlíků. Podle pověsti za vším stojí podivínská žena. V 19. století bydlela nedaleko Ostružinového údolí, jen kousek od Pangerlova dvora. Údajně se zabývala černou magií – dovedla přičarovat nemoci, uhranout člověka. Ženino obydlí stávalo v lese, na místě někdejšího pohanského bojiště. Tu v roce 1828 obvinili ze zosnování ničivého požáru ve Strážově. Na přilehlé louce prý domnělou čarodějnici zabili. Když umírala, krajinu proklela. V devadesátých letech minulého století budovy statku vlastnil několikánásobný vrah Ivan R. Za své zločiny dostal doživotí. Poté se v ruinách objevovali různí badatelé a byli překvapeni výskytem paranormálních jevů. Posílil snad zločinec svými činy účinnost kletby? Nasytili se démoni zla? Prý ano.*

Děsivé příběhy, že? Lidé se zde bojí, přesto je Pohádka frekventovanější než Václavské náměstí. Je však skutečně prokletá, nebo jde jen o hříčku něčí fantazie? Zkusme se na fakta podívat popořadě

* Zdroj: Internet - např. <http://www.geocaching.com>, <http://www.esoterikweb.cz>.

12. května 1828 skutečně došlo k obrovskému požáru v nedalekém Strážově. Zmiňuje se o něm nejen *Kronika města Strážova*,* ale i farní kronika.**

Podle obou zdrojů mělo jít o strašlivý požár, při kterém lehlo popelem 78 domů, včetně chlévů a stodol. Jeho příčinou prý byla třiadvacetiletá Terezie Lasnerová, které se vzňalo na plotně při převařování másla. Farní kronika hovoří k celému incidentu trochu podrobněji:

Dne 12. května 1828 vyšlehl oheň v Židovské ulici (pozdější Husova ulice) č. 45 U Jouzlů.

Pisatel kroniky v poznámce uvádí, že tam byl vychován, jde o dům jeho rodičů, kteří jej vlastní od roku 1896 a kterému se teď říká „U Kubů“ podle jeho otce a později bratra stejného křestního jména Jakuba Kalivody, který dům po otci nyní vlastní.

Tehdy vyhořelo celkem 78 čísel. Radnice bývala původně v čísle 109. a v roce 1828 vyhořela.

Další poznámka pisatele – jeho babička Marie Jirkovská, roz. Kalivodová (ročník 1843), vyprávěla, že v domě žil žid Jouzl, který zde páčil kořalku. Něco mu vybuchlo a hned to hořelo. Byl velký vítr a přenesl oheň hned k Sukům (č. p. 62) a odsud na Dolní náměstí. A tak začal Strážov hořeti ze tří stran. Pak se pisatel zmiňuje o prvním použití stříkačky zde koupené před dvěma lety Josefem Denkem.

Žid řečený Jouzl byl ve skutečnosti pan Josef Lasner, tedy manžel nešťastné paní Lasnerové. Jestli páčil kořalku, či ne, těžko říct, každopádně

* Kap. XVII, str. 88.

** Kronika fary Strážov, rok 1836–1979, str. 13.

oheň vyšel od nich a jako na potvoru se ten den a v tom okamžiku strhla nad Strážovem nevídaná bouře:

Oheň se bleskurychle šířil na všechny strany. Blesk a hrom, vichřice a déšť závodily s mořem plamenů. Zatímco na jedné straně města oheň zuřil, chytalo na straně opačné...

Náměstí hořelo ze tří stran po celou noc. V moři plamenů a oblacích dýmu pobíhal podivocenny dobytek, v kolébkách vynesných na rynek zoufale křičely děti. Ten den u lidu ‚Soudným dnem‘ byl zván.*

Takže požár se ve zmiňovaném datu skutečně udál a muselo jít o otřesnou katastrofu nevídaných rozměrů. Bez zajímavosti není, že v tomto století byl skutečně Strážov snad „prokletý“, protože už v roce 1852 se situace opakuje, dále pak kronika uvádí roky 1881 a 1882. Teprve v dalším století se už požáry vyskytují sporadicky. Proč? Na to jsem se zeptala pana Josefa Kodyma ze Strážova, zasloužilého hasiče a autora mnoha historicky zaměřených článků. Odpověď byla jednoduchá a logická:

Opravované domy již nebyly celodřevěné s doškovými či šindelovými střechami, začaly se stavět zděné štíty a používat tvrdé krytiny. Také se začala hasiči uplatňovat lepší hasební technika a tito byli již lépe organizováni.

Z toho vyplývá, že za mohutnost požárů té doby nemohla (jen) čarodějnice, ale spíše celodřevěná zástavba a shoda špatných okolností. Co je ale zajímavé – Terezie Lasnerová, která požár způsobila, se od té doby propadla do země. Nalézám jen strohé zápisy o její existenci:

* Kronika města Strážova, Rudolf Křížek, kronikář.

Lasner Josef zvaný „Jouzl“ (1772) a Therez (Terezie) nar. 1785. Žid – zemědělec! Hospodaří na pozemcích většinou najatých, 11 dětí. U něho vyšel obrovský požár v roce 1828.*

Židovské matriky o Terezii Lasnerové mlčí, jako by ani neexistovala. Ze zápisu matriky zemřelých vyplývá, že Josef Lasner zemřel 26. září 1861 v domě č. p. 45 (tedy ten samý dům, odkud vyšel požár) na tuberkulózu – v té době je už veden jako vdovec. Zemědělství, řemeslu nebo vojenství se v té době mohli věnovat druho- a vícerození Židé, kteří tím získali právo na ženitbu. (Ženit se podle židovských pravidel směli jen prvorození.) Byl to prý takový pokus rakouské vlády přimět Židy, aby se věnovali i něčemu jinému než jen obchodu. Dá se tedy předpokládat, že to byl i případ Josefa Lasnera, pravděpodobně tedy již několikátého potomka téhož rodu, a snad proto není jeho manželka zmíněna ani na jeho náhrobním kameni (mimo chodem, zde je jeho úmrtí datováno o rok později než v matrice).

Co se stalo po osudném požáru? Byla skutečně ukamenována nějaká žena? Vzhledem k postoji tehdejšího obyvatelstva k Židům bychom mohli spekulovat o tom, že legenda o čarodějnici se možná opírá o skutečné události.

Druhý den po požáru, tedy 13. května 1828, vydává Krajský úřad v Klatovech oběžník č. 4186 s německým svoláním ku pomoci pohořelým. Píše, že při požáru byly okradeny tři rodiny – ale ani slovem nezmiňuje, jak byl potrestán viník požáru. Pakliže by došlo k lynči viníka, tedy Terezie Lasnerové, o němž by ale neexistoval žádný záznam, pravděpodobně by to zavdalo příčinu ke vzniku legendy o čarodějnici. Problémem však je, že se o této legendě nevědělo ani v roce 1945. To víme z nezpochybnitelného zdroje, tedy přímo od rodiny Pangerlových.

* Kronika města Strážova.

... čarodějnice z chatrče vyhnali, obstoupili ji a spílali jí, ať se vrátí zpátky do Perkrajenštajnu...

Perkrajenštajn bude pravděpodobně počestělý název pro Kašperské Hory – staročesky zvané Pergreichenssteinské Hory (později Bergreichenstein nebo Reichenstein). Můžeme se tedy právem domnívat, že čarodějnice pocházela právě odsud. Podle legendy sem měla přijít teprve nedávno. Obsadit takový dům někde v lese, navíc jako osamělá stará žena, nebylo přece jen tak. Stejně jako ukamenování, ani takováto věc by se jistě v té době neobešla bez povšimnutí. Navíc by zcela nepochybně celou událost řešil soud. Jenomže dobový tisk i kroniky mlčí. Nepřímou zprávu nám podává jen Kronika města Strážov:

Písemných památek upomínajících na činnost hrdelního soudu ve Strážově se nám nedochovalo žádných. Staly se obětí katastrofálních požárů, které ve Strážově 1828 a 1857 zuřily.

Nezbylo tedy než prověřit matriky zemřelých z roku, kdy měla zemřít i domnělá čarodějnice – a to pro jistotu rovnou ze všech okolních obcí. Hledala jsem ženy starší čtyřiceti let. Avšak ani v Christlhofu, ani v Hynkovicích, ani v jiné z okolních obcí (Chřepice, Bradné, Brtí, Božtěšice, Lukavice, Krotějov, Viteň, Opálka, Kozí) nebylo v daném roce zaznamenáno žádné úmrtí ženy nad čtyřicet let. Přesto se o tajemné ženě rozepisují dnešní média. Některá hovoří o poměrně nedávném zjevení čarodějnice jistému turistovi z Plzně, který ji v místě spatřil coby starou babku kořenářku. A městská legenda neboli „urban legend“ je na světě!

Legenda by však mohla mít inspiraci v jiných událostech. Hodně se psalo o vraždě na Prenetu, kterou spáchal jistý kněz roku 1765. To byla věc v té době neslýchaná. Nejmenovaný kněz (objevují se zde pouze iniciály J. J.)